

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 06.07.2023 r.

PS-II.431.2.3.2023.7.8.12

Pani

Iwona Mietlicka

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Orchowiu

ul. Kościuszki 6

62-436 Orchowo

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej *ustawą* lub *ustawą o pomocy społecznej*, zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orchowiu, z siedzibą pod adresem: ul. Kościuszki 6, 62-436 Orchowo, zwanym dalej *Ośrodkiem* lub *GOPS*.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od 1.01.2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych. Dodatkowych wyjaśnień w trakcie kontroli udzielał Kierownik GOPS – p. Iwona Mietlicka. Szczegółowe ustalenia zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez Kierownika Ośrodka 28.06.2023 r. bez zastrzeżeń.

W toku kontroli ustalono, że podstawę formalno – prawną działalności Ośrodka stanowi:

- Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orchowiu, nadany uchwałą nr XL/164/2020 Rady Gminy Orchowo z dnia 30 października 2020 roku w sprawie nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Orchowiu.
- Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orchowiu nadany Zarządzeniem nr 5/2023 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orchowiu z dnia 27 marca 2023 r.
- Uchwała nr XXX/180/05 Rady Gminy Orchowo z dnia 19 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę.
- Uchwała nr VIII/53/11 Rady Gminy Orchowo z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone na terenie Gminy Orchowo.
- Uchwała nr XXXV/217/06 Rady Gminy Orchowo z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy.
- Uchwała nr XX/89/16 Rady Gminy Orchowo z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie określania szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Gmina Orchowo posiada *Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Orchowo na lata 2021-2030*, przyjętą Uchwałą nr L/210/21 Rady Gminy Orchowo z dnia 31 marca 2021 r. W 2022 r. sporządzono również Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 dla gminy Orchowo. Tym samym gmina Orchowo realizuje zadania własne o gminy o charakterze obowiązkowym wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W odniesieniu do zasobów kadrowych i kwalifikacji kadry stwierdzono, że Kierownik GOPS oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej posiadają wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, wymagane na zajmowanych stanowiskach.

Ponadto stwierdzono, że GOPS spełnia wskaźnik zatrudnienia co najmniej 3 pracowników socjalnych, stosownie do art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej oraz wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, proporcjonalnie do liczby ludności w gminie określony w art. 110 ust. 11 ustawy.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania gminy, takie jak: realizacja programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, praca socjalna, współpraca z powiatowym urzędem pracy, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej, usługi opiekuńcze (w miejscu zamieszkania oraz ośrodka wsparcia), specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wypłacanie wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd, sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej wojewodzie, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej, w tym przyznawania i wypłacanie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz udzielonych wyjaśnień stwierdza się, że Ośrodek realizował zadania gminy zgodnie z występującym na terenie gminy Orchowo zapotrzebowaniem.

We wszystkich sprawach decyzje administracyjne wydawane były terminowo, a ich wydanie poprzedzone było przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wszystkie decyzje administracyjne konstruowane były prawidłowo, co do zasady podstawy prawne zawierały przepisy adekwatne do danej sprawy i przyznanej formy pomocy. W uzasadnieniach decyzji można było wyodrębnić część faktyczną, zawierającą ustalenia poczynione w toku podstępowania oraz część prawną stanowiącą wyjaśnienie podstawy prawnej. W większości spraw druki rodzinnych wywiadów środowiskowych były kompletnie i poprawnie wypełnione. Dochód osób i rodzin uzyskujących prawa do świadczeń z pomocy społecznej każdorazowo obliczany był prawidłowo. We wszystkich sprawach poddanych kontroli zebrano komplet niezbędnej dokumentacji. Nie stwierdzono przypadków, w których przyznanie świadczenia byłoby niezasadne.

Z uwagi na ustalenia opisane poniżej, jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprawidłowości w decyzjach administracyjnych, przyznających świadczenia z pomocy społecznej, w tym:
 - a) powoływanie w podstawach prawnych decyzji przepisów nie mających zastosowania w sprawie tj. nieadekwatnych do ustalonego stanu faktycznego lub rodzaju przyznawanego świadczenia, w tym: art. 96 ustawy o pomocy społecznej – w 3 decyzjach, art. 104 ustawy – w 3 decyzjach, art. 12 ustawy – w 3 decyzjach, art. 109 ustawy – w 2 decyzjach, art. 8 ust. 9 ustawy – w 2 decyzjach, art. 98 ustawy – w 10 decyzjach, art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy – w 1 decyzji, art. 8 ust. 1 pkt 3 – w 4 decyzjach, art. 17 ust. 1 pkt 5 – w 1 decyzji, art. 106 ust. 3b – w 3 decyzjach,
 - b) powołanie nieprawidłowego publikatora ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – w 1 decyzji,
 - c) brak powołania w podstawach prawnych decyzji przepisów, na podstawie których wydano rozstrzygnięcie – art. 11 ust. 2 ustawy – w 1 decyzji, art. 41 ustawy – w 1 decyzji, Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – w 32 decyzjach,
 - d) błędny zapis w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej - w przypadku 1 decyzji dotyczącej usług opiekuńczych oraz 3 decyzjach dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – nieprecyzyjnie określono odpłatność za ww. pomoc,
 - e) brak podpisu Kierownika GOPS na 1 decyzji administracyjnej –znajdowała się jedynie pieczęć, bez parafy.
2. Przyznano prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres krótszy, niż wskazany w art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – w 1 sprawie.
3. Nieprawidłowości stwierdzone w postępowaniach administracyjnych dotyczących przyznania świadczeń z pomocy społecznej, w tym:
 - a) w 1 sprawie w zawiadomieniu o niezafatwieniu sprawy w terminie, nie zastosowano pouczenia o prawie do wniesienia ponaglenia, co nie jest zgodne z art. 36 kpa,

- b) w 1 sprawie spisano druk rodzinnego wywiadu środowiskowego w sytuacji, gdy z wnioskodawcą wywiadu nie przeprowadzono, co jak wyjaśniono, miało miejsce z uwagi na niepodjęcie przez niego kontaktu z pracownikiem socjalnym,
- c) błędy w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych - pozostawianie pustych, niewypełnionych pól w miejscu daty przeprowadzenia wywiadu – w 4 sprawach, przechowywanie w aktach sprawy niekompletnych druków wywiadów (jedynie część D) – w 4 sprawach, przechowywanie w aktach sprawy dwóch, różniących się od siebie zakresem proponowanej pomocy propozycji planów pomocy, z których oba zostały zatwierdzone przez Kierownika GOPS, natomiast tylko jeden z nich stanowił podstawę do wydania decyzji administracyjnej.
- f) w 1 sprawie brak potwierdzenia odbioru decyzji przez klienta, co nie jest zgodne z art. 46 kpa.

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

1. Uchybienia w postępowaniach w sprawie przyznania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej oraz w decyzjach administracyjnych, przyznających świadczenia, w tym:
 - a) nieprecyzyjne wskazywanie (bez podania konkretnego ustępu, czy punktu) przepisów w podstawach prawnych wydanych decyzji administracyjnych: art. 106 ustawy o pomocy społecznej – w 3 decyzjach,
 - b) nieprawidłowe nazewnictwo jednostki redakcyjnej ustawy przywołanej w podstawie prawnej (ustęp, podczas gdy artykuł dzieli się na punkty lub paragrafy) – w 23 decyzjach.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. Wyeliminowanie nieprawidłowości w wydawanych decyzjach administracyjnych w sprawach uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej:
 - 1.1. W podstawach prawnych przywoływanie przepisów adekwatnych do ustalonej sytuacji i rozstrzygnięcia, na których organ oparł się wydając decyzję oraz powoływanie aktualnych na dzień wydania decyzji publikatorów aktów prawnych, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 kpa.
 - 1.2. Zachowanie staranności przy konstruowaniu rozstrzygnięć decyzji administracyjnych, tak aby były precyzyjne i nie budziły wątpliwości, co do treści rozstrzygnięcia.

- 1.3. Każdorazowe umieszczanie w decyzjach administracyjnych podpisu z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt 8 kpa.
2. Przyznawanie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres wskazany w art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
3. Wyeliminowanie nieprawidłowości występujących w toku prowadzonych postępowań administracyjnych:
 - 3.1 W przypadku braku możliwości załatwienia sprawy w terminie, w zawiadomieniach skierowanych do strony postępowania informować o przysługującym stronie prawie do wniesienia ponaglenia, co będzie zgodne z art. 36 § 1 kpa.
 - 3.2 Sporządzanie druków rodzinnych wywiadów środowiskowych, tylko w sytuacji faktycznego przeprowadzenia wywiadu z klientem, w pozostałych przypadkach – stosowanie adnotacji urzędowych, co będzie zgodne z Rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
 - 3.3 Zachowanie staranności przy sporządzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym: rzetelne i dokładne wypełnianie każdej części druku rodzinnego wywiadu środowiskowego, co pozwoli na dokładną analizę i diagnozę sytuacji danej osoby bądź rodziny oraz będzie stanowić podstawę do planowania pomocy.
 - 3.4 Przy doręczaniu decyzji administracyjnych stosować się do przepisów kpa, dotyczących doręczeń.

Ponadto rekomenduje:

1. Wyeliminowanie stwierdzonych w toku kontroli uchybień związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi oraz wydanymi decyzjami administracyjnymi, w tym:
 - 1.1 Przy konstruowaniu podstaw prawnych decyzji administracyjnych, uwzględnianie tylko tych paragrafów, ustępów oraz punktów przywoływanych artykułów, które mają zastosowanie w danym stanie faktycznym.
 - 1.2 Wyeliminowanie błędów i omyłek pisarskich przy powoływaniu jednostek redakcyjnych ustawy przywoływanej w podstawie prawnej decyzji.

Informacje końcowe

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Hanna Zawadka

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:
Pan Jacek Misztal
Wójt Gminy Orchowo
Ul. Kościuszki 6
62 - 436 Orchowo